

ЧИ ПОТРІБНІ В УКРАЇНІ АВТОНОМНІ ПОЖЕЖНІ СПОВІЩУВАЧІ?

Текст: Володимир Баканов, м. Чернівці

В Україні за останні 2 роки на об'єктах, що не підлягають обладнанню пожежною автоматикою, загинуло майже 4 тисячі осіб. У той же час світовий досвід показує, що досить ефективно з пожежами можна боротися за допомогою т.з «сигналізаторів диму пожежних» (СДП).

У тих країнах, де на законодавчому рівні прийняли рішення про необхідність використання сигналізаторів диму пожежних (СДП) в квартирах і в житлових будинках, вдається знизити ризик загибелі людей майже на 50%. Тому у 60-х роках минулого століття після численних пожеж 38 американських штатів прийняли закони про СДП і зобов'язали встановлювати їх у всіх оселях. До 1995 року близько 93% будинків в США були вже обладнані такими виробами. Аналогічні закони були прийняті в Канаді, Австралії, Естонії, Франції та в інших країнах. Так, у дослідженнях американських вчених вказано, що у 2009 році, коли кількість обладнаних пожежною сигналізацією будівель досягла значення 95%, рівень загибелі людей знизився на 56%, а економічний збиток від пожеж - на 59% відносно рівня 1977 року.

Необхідно відзначити, що значне покращення цієї сумної статистики відбувається на фоні значного прискорення процесів розвитку пожеж у оселях, коли в помешканнях все більше і більше застосовується штучних матеріалів, які мають не тільки високі швидкості горіння, а й під час горіння яких виділяються токсичні речовини.

Доцільність використання таких сигналізаторів визнається не тільки державними органами та громадськими організаціями.

Європейські експерти визнали АЗБ-ІО найменшим в світі сигналізатором з незмінною батареєю живлення на 10 років

Приклад європейської соціальної реклами щодо встановлення пожежних сигналізаторів.

Так опитування жителів Лондона, проведене дослідниками з університету Брунеля, показало, що пожежний захист житлових приміщень став визнаним лідером у десятці інновацій, введених востанні роки, випередивши мобільні телефони, мікрохвильові печі, цифрові фото-відеокамери тощо.

В Україні визначення СДП дає державний стандарт ДСТУ ЕИ 14604: «сигналізатор диму пожежний - пристрій, що містить в одному корпусі всі компоненти (за винятком, можливо, джерела живлення), які необхідні для виявлення диму і подавання звукового сигналу». Також у державних будівельних нормах ДБН В.2.5-56, які вийшли на два роки пізніше, дано своє визначення цим виробам: «автономний пожежний сповіщувач - пожежний сповіщувач, який виконує функції виявлення пожежі та видачу звукового сигналу за місцем встановлення, але не зв'язаний контрольними лініями з ППКП об'єкта. Автономний пожежний сповіщувачі має в своїй конструкції джерело електроживлення, або під'єднаний до зовнішнього джерела

електроживлення».

Стандарт, до речі, передбачає можливість створення на основі взаємопов'язаних сигналізаторів локальної мережі, але у будівельних нормах необхідність такої функції не проголошено. Немає у будівельних нормах нічого і про пожежні сигналізатори диму, живлення яких здійснюється від мережі змінного струму, хоча у наведеному в ДБН В.2.5-56 визначено, що про такі вироби йдеться мова.

Також, на думку автора, оскільки пожежні сигналізатори диму містять у собі звуковий оповіщувач, то і характеризуватися вони повинні двома зонами - зоною виявлення і зоною оповіщення. І будівельні норми повинні враховувати особливості цих виробів при їх розміщенні в приміщеннях.

Якщо говорити про тенденції в розвитку пожежних сигналізаторів диму, то слід зазначити, що головним завданням залишається тривалість роботи виробу від одного комплекту батарей. Хоча є й альтернативні рішення - це застосування пожежних сигналізаторів диму від мережі змінного струму. Такі вироби виготовляються вже багато років цілим рядом європейських і американських виробників. Для їх використання необхідно в проекті

Головним є тривалість роботи сигналізатору від батареї

кожного житлового приміщення передбачати закриту електропроводку мережі змінного струму до місць розташування сигналізаторів і можливого їх об'єднання в локальну мережу. Але це дорого. Істотно піднімає вартість таких сигналізаторів не тільки мережевий АС-БС перетворювач, а й герметизований акумулятор з гарантованим 10 річним терміном служби, оскільки типові акумулятори відпрацьовують до відмови зазвичай 3-5 років. Звичайно, з'являються на ринку вироби китайського виробництва з гальванічною батареєю, у якої термін служби не перевищує один рік, а

підключення до мережі змінного струму виконано з грубими порушеннями європейських документів з електробезпеки.

Як показує досвід, найбільш перспективними серед димових пожежних сигналізаторів сьогодні є сигналізатори, що мають вбудоване незмінне джерело живлення не менше ніж на 10 років роботи. Відомий німецький випробувальний центр Усі5 вже провів сертифікацію кількох десятків подібних виробів. Один з них - пожежний сповіщувач диму НБУ 3000 05Р фірми беїесіотаї: ОтЪН - у квітні 2012 року демонструвався в Москві на виставці МІРЗ 2012. Саме такі вироби є сьогодні найбільш перспективними для захисту житлових приміщень, адже протягом усього терміну служби у виробках не потрібно міняти батарейки. З урахуванням того факту, що моральний термін життя радіоелектронних пристроїв становить 5-7 років, такі автономні пожежні сповіщувачі будуть служити до тих пір, поки нові більш досконалі вироби їх не замінять.

По шляху створення пожежних сигналізаторів диму з 10-річ- ним терміном роботи від одного комплекту батарей пішли також інженери приватного підприємства «АРТОН». Черговим їх виробом на цьому шляху інновацій став пожежний сигналізатор диму А5Б-10. Відразу після його сертифікації А5Б-10 в європейському центрі почалось постачання виробу до країн ЕС.

Приємно зазначити, що європейські експерти визнали А5Б- 10 найменшим в світі сигналізатором з незмінною батареєю живлення на 10 років. Його розміри значно менше відомих сьогодні сертифікованих виробів з автономним живленням на весь строк експлуатації. Для забезпечення серійного випуску такого унікального сповіщувача розроблено й впроваджено у виробництво кілька одиниць нестандартного обладнання, завдяки якому забезпечується висока стабільність параметрів виробу відповідно до вимог нормативних документів. Автоматизована система технологічного тренування сигналізаторів дозволяє виявити виробиз прихованими дефектами ще до проведення приймально- здавальних

випробувань. Таким чином забезпечується для цього сучасного виробу сучасний рівень технології виробництва.

Проте залишається відкритим питання: **чи потрібний в Україні такий автономний пожежний сповіщувач?** Навряд чи це справа виключно органів Державної служби з надзвичайних ситуацій - це справа людей, які відповідально ставляться до свого життя та до життя оточуючих. На думку автора, тут своє слово має сказати Громадська рада при ДСНС як орган, що є комунікатором між владою та народом. Впевнений - якщо питання буде порушене, громадськість разом із вітчизняними бізнесменами знайде розумний вихід з цієї ситуації.

Словечко головного редактора

СТРАШНАЯ ТАЙНА МЧС-ГСЧС

В СССР, как известно, человеческая жизнь особо не ценилась, и пожарные, в основном, были нацелены на спасение социалистического имущества. Но страшная тайна МЧС-ГСЧС состоит в том, что спасатели-рятувальники эту философию за 20 лет, судя по всему, не поменяли. В итоге 96 % смертей случаются при пожарах в жилом секторе, где нормативы не предусматривают наличие хоть каких-то систем пожарной сигнализации.

В 2012 году из 2751 погибших 60 человек закончили свой жизненный путь на объектах, где государство обязывает систему пожарной сигнализации (СПС). При этом на объектах, куда «руки» государства не доходят, погибло в 2 раза больше - 2646 человек.

По некоторой логике, пожарные стоят перед дилеммой: где лучше установить СПС - там, где за нее заплатят, или там, где погибают люди?

Судя по цифрам, «капитализм» побеждает. Стандартная отговорка: установить СПС в каждом доме, где хозяин любит выпить и лечь спать с сигаретой, - это дорого. Но почему-то чиновники забывают о существовании автономных пожарных извещателей (иногда их называют

«пожарные сигнализаторы дыма»), которые, «учуяв» дым, завоют так, что проснется не только сам выпивоха, но и соседи?!

Есть в Украине завод, который эти самые извещатели производит. Нонет у нас рынка сбыта, как в Европе, где наличие этого девайса практически вошло в «обязаловку». Узнал недавно, что наши производители сделали и сертифицировали в Бельгии (!) недорогой автономный извещатель, который без замены элементов питания бдительно несет службу аж 10 лет.

А тем временем с начала прошлого года у нас в дыму не проснулись 112 детей. Кто-то будет утверждать, что это допустимый уровень детской смертности от пожаров? А в официальных планах ГСЧС сигнализаторы дыма по прежнему отсутствуют.